

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100752

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-03-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Телліс Сергій Олександрович

2. Tellis Serhii Oleksandrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-02-2022

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Інститут хімії поверхні ім. О. О. Чуйка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03291669

Місцезнаходження: вул. Генерала Наумова, буд. 17, м. Київ, 03164, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.130.004

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, буд. 30-32, м. Київ, 03113, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, буд. 30-32, м. Київ, 03113, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.15, 10.07.61.05

Тема дисертації:

1. Інститут президентства в Україні та в Угорщині: теоретико-правовий порівняльний аналіз
2. Institute of presidency in Ukraine and Hungary: theoretical and legal comparative analysis

Реферат:

1. Дисертація є одним з перших в Україні комплексним науковим порівняльно-правовим дослідженням теоретико-правового статусу інституту президентства в Україні та в Угорщині. У роботі розкрито особливості становлення і функціонування інституту президентства в Україні та в Угорщині у контексті державно-правового розвитку, в межах якого з використанням сучасних методів наукового пізнання, врахуванням здобутків юридичної науки окреслено місце та роль президента у функціонуванні державної влади в обох країнах. На підставі проведеного аналізу теоретико-методологічних засад дослідження інституту президентства висвітлені основні підходи до дослідження теоретико-правового статусу інституту

президентства. Проаналізовано досвід та проблематика нормативно-правового визначення регулятивної, контрольної, кадрової і установчої функцій Президента України та Президента Угорщини з виокремленням ролі суб'єктивного чинника як критеріальної ознаки. У дисертації вперше використано та уведено до наукового обігу в Україні нормативно-правові документи, видані угорською мовою, які регламентують функціонування інституту президентства в Угорщині. Зроблені висновки щодо правових витоків та парадигм соціально-правового процесу запровадження інституту президентства в обох державах. Висновки базуються на дослідженні правової спадщини у вигляді нормативного забезпечення функціонування вищих органів державної влади в Україні та в Угорщині через призму теоретико-правового дослідження інституту президентства. Автор виокремлює суб'єкта владних повноважень, повністю або частково наділеного повноваженнями президента, за основними законами у конституційній системі держави того часу. У дисертації сформульовано авторське визначення поняття «президіального режиму управління» як предтечу президентського правління за соціалістичних часів, що дало можливість узагальнити критерії визначення суб'єктів владних повноважень та сформульовано дефініцію, яка відображає основні положення державно-правового розвитку соціалістичної України, у якій Президія Верховної Ради виконувала низьку функцій, що в умовах демократичного устрою держави стали притаманні президентові. У дисертації проаналізовано історико-правові аспекти генези інституту глави держави в Україні та в Угорщині й встановлено їх особливий характер з деякими загальними рисами: 1) інститут глави держави в Україні формується у руслі подальшого розвитку радянської правової системи та президіального режиму управління; 2) інститут глави держави в Угорщині формується у руслі розвитку парламентської форми державного правління та правонаступництва органів державної влади; 3) загальне обумовлено радянським правовим спадком в обох країнах, конституційне нормотворення втілювалося змінами до існуючої нормативної бази. Висвітлено правові аспекти транзиту влади у нові інститути (насамперед інституту президентства) при зміні політико-правової системи в обох країнах. У рамках дослідження інституту президентства як сукупності конституційно-правових норм автор аналізує статус і повноваження президента, закріплені у нормативно-правових актах конституційного значення. Проведено порівняльний аналіз конституційно-правових норм, які регулюють функціонування інституту президентства в Україні та в Угорщині, а саме: регулятивні, контрольні, кадрові і установчі функції президента. За допомогою порівняльно-правового аналізу конституційно-правового статусу інституту президентства в Україні та в Угорщині, виявлено відмінності й паралелі цих важливих національних установ, що дозволило співвідносити тенденції розвитку інституту в обох державах. У дисертації було обґрунтовані особливості сучасного інституту президентства в Україні та в Угорщині й встановлено, що: 1) відсутність конкретизації та чіткої визначеності теоретико-правового статусу Президента України в аспекті його ролі в системі державного управління дають можливість наповнювати суб'єктивним змістом інститут президентства взагалі; 2) чітке визначення теоретико-правового статусу Президента Угорщини сприяє ефективному функціонуванню інституту президентства в системі державних органів; 3) обсяг повноважень Президента України перевищує обсяг повноважень Президента Угорщини. Особливо яскраво це проявилось під час здійснення порівняльно-правового аналізу конституційних повноважень президентів у різних сферах їхньої компетенції. Висновки аналізу щодо статусу й обсягу повноважень президента корелюються з історичним правовим спадком визначення місця та ролі глави держави у системі владного механізму в обох країнах. Відзначено значний вплив історико-правової спадщини на формування цього інституту в обох країнах, суть якого полягає у тому що: 1) в Україні інститут президентства відбувся як центр державного управління та в певній мірі має ознаки наслідку спадщини президіального режиму управління; 2) в Угорщині конституційно-правові нововведення створили «сильний» парламент і «нейтрального» президента, який не має однозначного зв'язку з виконавчою владою.

2. This thesis is one of the first in Ukraine complex scientific comparative and legal studies of the theoretical and legal status of the presidency in Ukraine and in Hungary. The thesis reveals the peculiarities of formation and functioning of the institution of presidency in Ukraine and in Hungary in the context of state and legal development, in which the place and role of the president in the functioning of state power in both countries are outlined using modern methods of scientific cognition and considering the achievements of jurisprudence. We

analysed the experience and problems of regulatory and legal definition of the regulative, supervisory, personnel and constituent functions of the President of Ukraine and the President of Hungary, highlight the role of the subjective factor as a criterion attribute. For the first time in Ukraine, the thesis uses and introduces into scientific circulation legal documents published in Hungarian that regulate the functioning of the institution of the presidency in Hungary. We draw conclusions about the legal origins and paradigms of the social and legal process of implementation of the presidency in both states. The conclusions are based on the study of the legal heritage the normative provision of the functioning of the highest state authorities in Ukraine and in Hungary through the prism of theoretical and legal research of the institution of presidency. The thesis formulates the author's definition of the "presidium regime of government" as the forerunner of presidential government in socialist times, allowing us to summarise the criteria for determining the subjects of power and formulate a definition that reflects the main provisions of state and legal development of socialist Ukraine, where the Presidium of the Verkhovna Rada performed a number function, which in a democratic state structure became inherent to the President. The thesis analyses the historical and legal aspects of the genesis of the institution of head of state in Ukraine and Hungary and establishes their special nature with some common features: 1) the institution of head of state in Ukraine is evolving in line with the further development of the Soviet legal system and the presidium regime of government; 2) the institution of head of state in Hungary is evolving in line with the development of a parliamentary form of government and the succession of public authorities; 3) the general is conditioned by the Soviet legal legacy in both countries, constitutional standard-setting has been embodied by changes to the existing regulatory framework. As part of a research on the institution of presidency as a set of constitutional and legal regulations, the author analyses the status and powers of the president as set out in legal acts of constitutional importance. We conducted a comparative analysis of constitutional and legal norms regulating the functioning of the presidency institution in Ukraine and Hungary, namely, regulatory, control, personnel, and constituent functions of the president. Using a comparative and legal analysis of the constitutional and legal status of the presidency institute in Ukraine and Hungary, the differences and parallels of these important national institutions were identified, which allowed to correlate the trends of the institute development in both states. The thesis substantiated the features of the modern institution of the presidency in Ukraine and Hungary and established the following: 1) the lack of specificity and clear definition of the theoretical and legal status of the President of Ukraine in terms of his role in the system of state administration enables the institution of the presidency to be filled with subjective content in general; 2) a clear definition of the theoretical and legal status of the President of Hungary contributes to the effective functioning of the institution of the presidency in the system of state bodies; 3) the scope of powers of the President of Ukraine exceeds the scope of powers of the President of Hungary. This is particularly evident in the comparative legal analysis of the constitutional powers of the presidents in their various spheres of competence. The conclusions of the analysis of the status and scope of presidential powers correlate with the historical legal heritage determining of the place and role of the head of state in the power system in both countries. A significant influence of the historical and legal heritage on the formation of this institution in both countries has been noted the point of which is that: 1) In Ukraine, the institution of presidency has established itself as the centre of state administration and has signs the legacy of a presidium regime of government 2) In Hungary, constitutional and legal innovations have created a "strong" parliament and a "neutral" president who has no clear relationship to the executive branch.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткач Дмитро Іванович
2. Tkach Dmytro Ivanovych

Кваліфікація: 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Биков Олександр Миколайович
2. Bykov Olexandr Mikolajovich

Кваліфікація: 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міхневич Людмила Володимирівна
2. Mikhnevych Liudmyla Volodymyrivna

Кваліфікація: 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скоморовський Віталій Богданович
2. Skomorovskyi Vitalii Bohdanovych

Кваліфікація: 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баликіна-Галанець Людмила Ігорівна
2. Balykina-Halanets Liudmyla Ihorivna

Кваліфікація: 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Француз Анатолій Йосипович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Француз Анатолій Йосипович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.